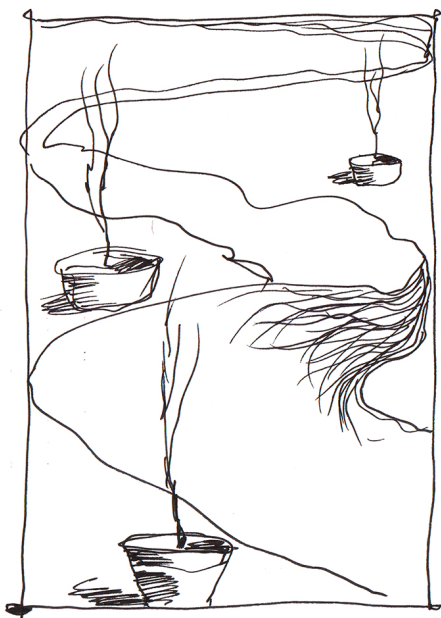

۲۰۵۰

ئەشكان باوەپ
(سليمانی)

جواميژ كۆرپە كوردیكى كەشخەى چوار شانەيە، كە خاوەنى ھەستىكى نەتەوايەتى و ھەلسوكەوتىكى پياوانە و پەسەنايەتى لە قسە و ھەلسوكەوتەكانى ئەبارى. ئەو لە نەخۆشخانەى تەوحىدى شارى سەنە پەرستارە و مالى لە گەرەكى قەتارچياندايە. ئەو بە پارەيەكى كەم كار ئەكات و ھەك خۆى ئەلى (سەگ مەرگى ئەژى) بەلام چار چيە؟ خۆ تەنيا ئەم نىيە، شۆرش، ھىوا و دلنباى برادەرى و ھەموو خەلكى شارەكەى بەو جۆرەن. «خو سەبەكارى لە ناو ببات.» جواميژ زۆر بەم قسەيە پەستە و ھەرچار دواى بىستنى لە ھەركەسيكەو ئەلى (باشە واى دانى ئەمە خوا كردى، ئىمە ديسان واى لى ئەكەينەو. با بە جيگەى دوعا كردن و چاوەپى كردنى خوا بەشكوو بە گويمان بكات، ھەولەى خۆمان بەدەين بۆ ئەوێ كە خەبەرمان بێتەو. ئەى ئەو بۆ عەقلى پى داوين؟ تخوا قسەم پى مەكە داخى زۆرم لە دلایە.)

جواميژ شەيداي گەپان و پياسەكردنى ناو شارى سەنەيە، بە تايبەت دەورى «خەسرەو ئاوا» و «شەقامى ھەكىل». ھەنى كاتيش بۆ شاخەوانى ئەچى بۆ ئاويەر، ئەو بە پاستى ھۆگرى ئەم شارەيە. جيا لەمانە كتيب خويىكى زۆر باشيشە، بە تايبەتى ئەدەببات. ئەو سەرسامى كارەكانى فەرھاد پيرىال، لەتيف ھەلمەت، كامو، دەستۆيۆفسكى و كافكاىە. ھەنى كاتيش شيعرەكانى شيركو بىكەس و پەشيو ئەخوينتەو.

ئىوارەى پىنجشەممە بوو، جواميژ بە تەماى چوونەو مالى بوو. پيش چوونەوێ بۆ مالى سەرىك لاى كا فەرەيدوونى بەقالى ئەو سەرى كۆلانەكەيانى دا تا پاكتىك جگەرە بكري.

(ديسان گران بوو؟ به خوا وا بږوا مووچې
مانگه که م به م به جگه ره)

(دهی مه کیشه پږله، دواي ته مه هم بږ خوت
و هم بږ گیرفانیشت زه ره.)

(کوره نه کیش خواس خالو فهریدوون تخوا
ته میسه بنووسه سره حساوه که م سر مانگ
هموویت بږ ته میتم.)

خالو فهریدوون له سره درگای دووکانه که ی
نوووسیویه «قرز؟ هر باسی مه که!»، که چی
داماوه بیس و چوار ساعات خه ریکی سهیرکردنی
دهفته ره که یه تی تا بزانی کئ قهرزه که ی زور
ته بیته وه تا هر له به رده م دووکانه که یه وه
چوو، به رڼکی بگرئ.

جوامیر چوویه وه مال؛ مالکی ساردوسر، یه که م
کار دواي هاتنه وهی هه لگرتنی کتیبی «قه بریکی
سیکوشه» ی فهراد پیربال بوو. کتیبه که ی برده
ناو جیگه که ی و گزرانییه کی حه سهن زیره کی
خسته سر و به دهم جگه ره لیکه ماوتوکیشانه وه
دانیشت بږ کتیب خویندنه وه. دواي کوژانه وهی
دوایین جگه ره ی، له تاو هیلاکیا ورده ورده خه وه
نووچکه نه بیرده وه و دواي توژیک کتیبه که له سره
سنگی داکه وت و یه کسره خه وی لی که وت.

خه به ری بوویه وه.

(ته ه برا ساعات دوو، وه لالا چاک خه وتم
بږی)

ده سی دایه پاکه تی جگه ره که ی و ژگه ره یه کی
داگیرساند.

(نه ح برا ته م ژگه ره یه بږ وای لیها تووه،
ته لیی سالیکه ماوه ته وه! به خوا ته لیی زه هری
ماره، با بږوم پاکه تی کی تر بکرم چش له م
زه ره ره ش. نیسته فهریدوونه زوربلیش دوو
ساعات نه سیحه تم نه کا...)

جگه ره که ی کوژانده وه و هه ستا چوو بږ دهره وه
بږ لای نا فهریدوون.

(حای! نا فهریدوونیش دووکانی داخستوه.
جا تخوا بږ سهیری ته و ناوچاوه ی من،
ته م دهس قووچاویشه له م کاتا بیری دووکان
داخستن ته که ویته وه. تازه ته بږ بچم بږ بازارپ
خو ناتوانم ته مږ به بږ جگه ره ببه مه سر و
ته و زه هری ماره شم بږ ناکیشریت.)

به دهم پږگه وه ده سیکی هینا به سهروپیشیدا
و توژی جلوه به رگه که ی پږک کرده وه و چوو.
دواي چهن دهقه یه که گیشته ناو بازارپ، به لام
بازارپ ته و بازارپه که ی جاران نه بوو! ته و خه لکه
همووی خه ریکی پاکردن بوون، همووی په له ی
بوو، جوامیر به سهروپمانه وه سهیری نه کرد و
وای ته زانی شتیک پووی داوه. ویستی له کوپکی
هاوته مه نی خوی بپرسی که به په له به ره و پووی
دیت: (کاکه ببوره ته وه بږ ...) هر گویشی
پږی نه دا! (هه ی په زاکرانی به وته شک، ده خو
نامری به دوو وشه ولام به یته وه) ویستی ته م
جاره له پیاوکی تر بپرسی که له وه ته چئ چل
سالیکی بږ جلوه به رگیکی شیواو و سهروپیشیکی
نالوژی هه بوو که جوان دیاره مانگیک زیاتره
نه چوو بږ لای ده لاک و هه نگاهی زل زل ته نی:

(ببوره کاکه) (دا لاه کاورای به تال) جوامیر
که له ناو توو په یی و به په رڼو شېبون و بیتاقه تیدا
مابوویه وه و جگه ره فروشیکیشی نه ته دوزیه وه و
که س وه لای نه ته دایه وه و ترسیکیش له ده موچاویدا
دیاربوو له ناوه پاستی ته و خه لکه یا مابوویه وه
و پږ بوو له پرسیان له ناکاو پیره پیاوکی به
جلوه به رگیکی پږکوپیکه وه و سهروقتیکی شان کراو و
سمیل قهیتان که کتیبیکیشی به دهسته وه بوو،
دهستی جوامیری گرت و بریدییه سووچیک و پږی
وت (جهوان ته وه بږ وای لیته قهوماوه؟ ته وه چون
بیکاریت؟ له م بارودخوا بیکار ته توانی بږیست؟)
جوامیر که به ته وای واقعی وپ مابوو، وتی: (خالو

گیان بیکار چه؟ چه ئیژی من پهره ستارم هام
له نه خۆشخانهی ته وحیدا کار نه کهم. ئیستهش له
ماله وه بووم هاتمه دهرۆ پاکه تیک جگهره بکرم،
کهچی ئهم خه لکه هه مووی پاو پاو نییه و له بیس
نه فهرم پرسى نه فهریک وه لامى باته وه بزانه چ
باسه (پۆله گیان خاسیت؟ نه خۆشخانهی ته وحید
چه و چت چه؟ ته وحید په نچ ساله نه ماگه،
مه گهر نازانی؟ بیعه ستیش نه مسال نه ما، ئیستا
ته نیا نه خۆشخانهی که وسهرمان ههس، ئه ویش
ههر نه بوونی باشتره) (کوره خالۆ گیان، من
دویشهو له سهر کار هاتمه و لێنا! هه موو شتی له
جی خویا بوو). (کاکه گیان! خۆ عه قلت ههیه،
نه خۆشخانهی ته وحید سال ۲۰۴۵ بوو له بهر بی
پاره یی و بی مه عاشی یه کسه ر داخرا) (۲۰۴۵؟
توخا پیم پا نه بویری؟ مه گهر سالی ۲۰۲۵ نییه؟)
(به خوا ههر گومانم بوو عه قلت له شوینی خویا
نه بیته، به شکو بیژی وه که نه سحاب که هف خه وتم
که هه ستام ۲۵ سال تیپه پ بوو. له وه نه چی له
خویان بیت ها؟ به ته مای یه کئی شتی بژیته تا
ژیانی له م گووه وا ههیه خراپتر بکهی؟) (خویان
کین؟ مه به ستنت چییه؟ باوا من دویشهو له سهر
کار هاتمه و هیلاک و ماندوو ئیمپۆ پۆژ پشودانم
بوو، هاتمه دهره و پاکه تیک جگهره بکرم. چۆن
بیسه لمیتم بۆت؟ ... نه ها تۆ سهیری به رواری
پاکه تی جگهره کهم بکه، نه وه به رواری کهیه؟)
کابرای پیریش که له جوامیتر خراپتر واقی و پ
مابوو وتی: (به خوا و دیاره درۆ ناکه ی پۆله،
ههر به جدی وه کوو نه سحابی که هفت لی هاتوو!
به لام ئاوا ناتوانی له م بارودوخیا بژیته، له م
۲۵ ساله دا زۆر زۆر شته کان گۆپاون. بارودوخى
خه لک زۆر خراپه، نه وه هه مووه پاکه پاکه نه بینى،
نه وه هه مووی بۆ دۆزینه وه ی پاروویه ک نانه، جا
چ کاریک چ باریک چ نانیک؟ ههر به یانی تا
نیوه شه و نه م به زمیه، ههر خه ریکی پاوپا نیین،
نه ژن نه مال نه منال درووس و هه ساوی نابینین)

(ئه ی چۆن نه م بارودوخه قه بوول نه کهن؟ خۆ
ههر خراپتر بووه و ههر خراپتریش نه بی، بۆ
هیچکس ناپه زایه تی دهرنا بپۆ؟) (وسبه کوره!
ئه ته وئ هه ردوو کمان به ی به کوشتا؟ سیخو په کان
له هه موو شوینی که ههس، ههر که سیک بهیه وئ
باسی گۆپانکاری بکات ئه یغه وتین). . . (ئه یچه
پۆله . تۆ لێرا نه بووی نازانی چ شتانی که گۆپاون،
شتیک به ناوی پیکه نین نه ماوه ، چاویک بخشینه
نه م ناوه ، که سیک نه بینى دلخۆش بیته؟
گۆرانیان قه دهغه کرد، گۆرانیی بژه کانیان لال کرد،
شاعیره کان و شیعه ره کانیان زیندوو به چال کران ،
قه لهم و کاغه زی نووسه ره کانیان دزی، لێره شتی که
به ناوی هیوا نه ماوه .) ژیان ته نیا بۆ خویانه،
(خویان کین؟) (سه به بکارانی نه م نه هه م ته ییه،
ئه وانیه ی که وایان کردوو به دزی شه و نه ویری
بیر له ئازادی بکه یته وه . من تازه پیربووم و
کۆتا پۆزه کانمه، به لام تۆ زۆر ئاگاداری خۆت به،
ئه مانه زۆر له وه زیاتر دپندهن که بیر نه که یته وه)،
پیره پیاوه که سه ری خۆی داخست و شه له شه ل
چوو، جوامیتریش به میشکیکی ئالۆز ، دلکی
ترساو و نا ئومیدییه وه سهیری خه لکی نه کرد و
بیری له وه نه کرده وه که نه م خه لکه چۆن وایان
لی هات و بۆچی وایان به سه را هاتوو، له پر
جل په شه دپنده کان چوار ده وریان گرت، جوامیتر
زۆر ترساوو چون نه یزانی که کۆتایی پێگایه .
په لاماری جوامیتریان دا... له خه و پاچه نی.
سهیری کاتژمی ره که ی کرد هیشتا سه عات دووی
نیوه پۆ بوو، به ترسه وه په لاماری جگهره که ی دا
و دانه یه کی داگیرساند . تامی نه گۆپابوو! سه ری
خسته سه ر سه رینه که ی و چاوی برییه بنمیچی
ژووره که ی و ته نیا شتی که بی ده نگى ژووره که ی
نه شکاند، چرکه چرکی کاتژمی ره که بوو.